

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1.

- Α1.1.α.** Ορεινοί: σχολικό βιβλίο σελ. 79: «Οι Ορεινοί...πλοιοκτητών.»
β. Στρατιωτικός Σύνδεσμος: σχολικό βιβλίο σελ. 88: «Το 1909...βουλής.»
γ. Εθνικό Κόμμα: σχολικό βιβλίο σελ. 94 : «Το Εθνικό Κόμμα.... Βενιζελικοί.»
δ. Πατριαρχική Επιτροπή: σχολικό βιβλίο σελ. 144 - 145: «Η επιστροφή....κυβέρνησης.»

- A.1.2 α** → 3, 4, 8
β → 1, 5, 7
γ → 2, 6

A.2.1 Σχολικό βιβλίο: σελ. 84 - 85: «Το εκλογικό.... δημόσια ζωή.»

A.2.2. Σχολικό βιβλίο σελ. 167 - 168 : «Σε γενικές γραμμές....νέα πατρίδα τους.»

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Η μετανάστευση των Ελλήνων, του αγροτικού πληθυσμού, κυρίως προς τις Η.Π.Α. εντείνονται προς το τέλος του 19ου και στις αρχές του 20ου αι.. Η σταφιδική κρίση εκείνης της εποχής προκαλεί μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα.. Όπως αναφέρει η πρώτη πηγή η κατάρρευση του εμπορίου της σταφίδας οδηγεί τους Έλληνες να στραφούν στη μετανάστευση αποτελώντας εποχικούς εργάτες για τις χώρες υποδοχής τους. Η εγχώρια παραγωγή σταφίδας ωφελήθηκε από την επιδημία φυλλοξήρας που έπληξε την γαλλική παραγωγή και έτσι της δόθηκε η δυνατότητα να καλύψει το κενό της παγκόσμιας αγοράς προμηθεύοντας τους τρεις κύριους αγοραστές σταφίδας, Μεγάλη Βρετανία, Γερμανία, Ρωσία και εκτινάσσοντας στα ύψη τις τιμές του προϊόντος. Η σταφιδοκαλλιέργεια έρχεται να αντικαταστήσει την καλλιέργεια ελαιοδέντρων και σιτηρών. Ωστόσο αυτή η ευημερία θα λήξει στη δεκαετία του 1890. Σύμφωνα με τον πίνακα παρατηρούμε πως η Ελλάδα είναι η βασική χώρα που προμηθεύει την Αμερική με εργατικό δυναμικό σε ένα ποσοστό 13,2 %, μολονότι ο αριθμός των μεταναστών είναι 370.00 σε σύγκριση με την Ιταλία που στέλνει 4.776.00 μετανάστες. Ωστόσο αναλογικά με τον πληθυσμό των αντίστοιχων χωρών το 1910 το ποσοστό είναι μεγαλύτερο για τη χώρα μας. Αντίστοιχα σε μικρότερα ποσοστά

παρατηρείται μετανάστευση από την Πορτογαλία, Βουλγαρία, Ρουμανία και τέλος την Ισπανία.

Εξάλλου οι πρόοδοι της εθνικής οικονομίας είναι εμφανείς το 1910. Η αγροτική κρίση αντιμετωπίστηκε με την υπερπόντια μετανάστευση που πήρε μεγάλες διαστάσεις. Η μετανάστευση στις Η.Π.Α. όχι μόνο εκτόνωσε τις κοινωνικές εντάσεις που δημιουργήσε η σταφιδική κρίση αλλά πολύ γρήγορα ενίσχυσε και την οικονομία της υπαίθρου μέσω των πολύτιμων εμβασμάτων των μεταναστών.

Το μεταναστευτικό αυτό ρεύμα θα αποτελέσει κυρίως το οικονομικό κεφάλαιο που θα ενισχύσει το ελληνικό κράτος κατά τα πρώτα χρόνια του 20ου αι., χάρη στα εμβάσματα ή την επιστροφή των ίδιων των μεταναστών. Σε μεγάλο ποσοστό οι μετανάστες διατηρούσαν στενούς δεσμούς με τις οικογένειές τους και έστελναν σημαντικό μέρος από το εισόδημά τους στους δικούς τους. Αυτά τα εμβάσματα είχαν για την Ελλάδα μεγάλη σημασία και οι επιπτώσεις τους στην εθνική οικονομία ήταν σημαντικές.

Σύμφωνα με την τρίτη πηγή ο ελληνικός τύπος, αθηναϊκός και πελοποννησιακός παρουσιάζει την επίδραση των εμβασμάτων αυτών στον πλούτο των αγροτικών περιοχών, ενώ συμβάλλει ουσιαστικά και στην παρακμή του τοκογλυφικού συστήματος με τη εξαφάνιση των δανειστών και την πτώση των επιτοκίων από 25% σε 6-8%. Επίσης αυξάνεται σημαντικά η αξία της γης και της εργασίας.

Αποτιμώντας λοιπόν την έκταση και τα οφέλη που προέκυψαν από τη μετανάστευση καταλήγουμε στη θετική αποτίμηση του μεταναστευτικού ρεύματος για την οικονομία της Ελλάδας.

Οι πληροφορίες αντλούνται κυρίως από το υλικό των πηγών, ενώ το σχολικό βιβλίο έχει αναφορές στις σελίδες 17, 43 και 50.

ΘΕΜΑ Β2.

Η αδυναμία της Ελλάδας να εξυπηρετήσει τα τοκοχρεολύσια των εξωτερικών της δανείων την οδηγεί στην πτώχευση του 1893 και την αναγκάζει να δεχτεί την ταπεινωτική επιβολή του Δ.Ο.Ε. Εκπρόσωποι έξι δυνάμεων (Αγγλία, Γαλλία, Αυστρία, Γερμανία, Ρωσία, Ιταλία) ανέλαβαν τη διαχείριση των βασικών κρατικών εσόδων Έσοδα που προέρχονταν από το μονοπώλιο του αλατιού, του φωτιστικού πετρελαίου, των σπέρτων, των παιγνιοχαρτών, του χαρτιού σιγαρέτων, την εξόρυξη της σμύριδας της Νάξου, το φόρο καπνού, τα λιμενικά δικαιώματα του Πειραιά, το φόρο χαρτοσήμου και ανέρχονταν σε 20.000.000 με 30.000.000 δραχμές. Στόχος αυτής της υποχρεωτικής διαχείρισης ήταν η εκπλήρωση των υποχρεώσεων της χώρας μας προς την Οθ. Αυτοκρατορία, δηλαδή η καταβολή της πολεμικής αποζημίωσης ύψους 92.000.000 δραχμών και η εξυπηρέτηση των άλλων δανείων. Η διεθνής επιτροπή ξεκίνησε τη λειτουργία της το 1898 και αντιμετώπισε τις τρέχουσες ανάγκες με ένα μεγάλο δάνειο με την εγγύηση των δυνάμεων. Στη συνέχεια εκτός από το βασικό της ρόλο για την εξασφάλιση της αποπληρωμής των δανείων, λειτούργησε και επιπρόσθετα ως τεχνικό συμβουλευτικό σώμα συμβάλλοντας γενικότερα στη βελτίωση των επιδόσεων της ελληνικής οικονομίας.

Σύμφωνα με τη πρώτη πηγή οι υπερεξουσίες αυτές αναιρούσαν για μεγάλο χρονικό διάστημα τις εξουσίες της ελληνικής κυβέρνησης και του κοινοβουλίου καθώς οι αποφάσεις του κράτους για σχεδιασμούς οικονομικής ανάπτυξης ελέγχονταν από

εξωελλαδικά κέντρα ερήμην του ελληνικού λαού. Επισημαίνεται από τη δεύτερη πηγή ότι μολονότι πριν τον πόλεμο αυτός ο έλεγχος θεωρείτο ασυμβίβαστος με το κοινοβουλευτικό μας σύστημα και έντονα ειρωνικός και οργισμένος ο πρώην υπουργός Οικονομικών Κ. Καραπάνος υπογράμμισε πως μόνο σε ασιατικά και επομένως απολίτιστα έθνη, όπως η θεοκρατική Οθ. Αυτοκρατορία, επιτρέπεται η επιβολή τέτοιων μορφών ελέγχου. Εντούτοις στην πράξη τα αποτελέσματα ήταν θετικά καθώς πέτυχε στην αποστολή προστασίας των συμφερόντων των ομολογιούχων. Τα αποτελέσματα από την επιβολή του Δ.Ο.Ε. ήταν θετικά και ορατά λίγα χρόνια αργότερα. Η εγγύηση των Δυνάμεων αύξησε την πιστοληπτική ικανότητα του κράτους, ενώ ο έλεγχος απάλλαξε τους δημοσιονομικούς μηχανισμούς από δυσλειτουργίες του παρελθόντος. Το 1910 παρά το γεγονός ότι το ισοζύγιο πληρωμών στο εξωτερικό εξαιτίας της σταφιδικής κρίσης και ότι η αποπληρωμή των δανείων εξακολουθούσε να απορροφά το 1/3 των εθνικών εσόδων τα δημόσια οικονομικά χαρακτηρίζονται υγιή, οι προϋπολογισμοί είναι ελαφρώς πλεονασματικοί και οι οικονομικές δυνατότητες του κράτους σαφώς αυξημένες. Αυτή η θετική εξέλιξη θα επιτρέψει τις μεταρρυθμίσεις των πρώτων κυβερνήσεων του Βενιζέλου, την πολεμική προετοιμασία της χώρας και την συμμετοχή της στους Βαλκανικούς χωρίς τις δραματικές επιπτώσεις που είχαν στο οικονομικό πεδίο οι πολεμικές κινητοποιήσεις στο παρελθόν. Το μοναδικό αρνητικό που επισημαίνει η δεύτερη πηγή είναι πως αργότερα όμως αδιαφόρησε για τον εξορθολογισμό των ελληνικών δημοσιονομικών ακόμη και όταν παραβιαζόταν το πνεύμα της ρύθμισης και των ρητών περιορισμών του νόμου ΒΦΙΘ του 1898.

Επιμέλεια απαντήσεων:

Μπέκου Νατάσα - Φιλόλογος

Σκυριανού Μαίρη - Φιλόλογος

Φροντιστήριο Μ.Ε «ΕΠΙΛΟΓΗ» - Καλαμάτα

<http://www.epil.gr>